

Kodeks veterinarske etike

SADRŽAJ

1. UVOD
2. PREAMBULA
3. OSNOVNA NAČELA VETERINARSKE ETIKE
4. VETERINARSKO STRUČNO UPRAVLJANJE
5. MEĐUSOBNI ODNOSI I ODGOVORNOSTI ZA POVREDE KODEKSA

1. UVOD

Kodeks veterinarske etike Republike Hrvatske sadrži opća i temeljna načela rada veterinarara, uređuje odnose između struke i veterinarara, definira odnos veterinarara prema životinjama i njihovim posjednicima, odnosno vlasnicima te definira međusobne odgovornosti.

Osnova za stvaranje Kodeksa je veterinarsko medicinska deontologija i uvjeti iz Etičkog kodeksa Svjetske veterinarske udruge (World Veterinary Association-WVA).

U Kodeksu su navedena dužnosti i načela koja veterinar primjenjuje u svom profesionalnom radu. Veterinari treba nastojati da se njihov posao obavlja bez greške i u čast svoje profesije.

Usvajanjem Kodeksa veterinari se obvezuju da će poštivati njegove odredbe. Kodeks utvrđuje načela uvažavanja životinja u društvu. Veterinari, pri svom radu moraju poštivati prava životinja te skrbiti za zaštitu životinjskih vrsta.

Temeljem članka 42. stavka 1. alineje 3. Statuta Hrvatske veterinarske komore ("Narodne novine" br. 77/10 i 19/11); Skupština Hrvatske veterinarske komore dana xy. travnja 2012., razmatrala je prijedlog Kodeksa veterinarske etike, koji je dostavljen po Izvršnom odboru HVK te je donijela sljedeći

KODEKS VETERINARSKJE ETIKE

I. PREAMBULA

Članak 1.

Kodeks veterinarske etike (u daljnjem tekstu: Kodeks) je dokument Hrvatske veterinarske komore koji određuje profesionalno ponašanje doktora veterinarske medicine (u daljnjem tekstu: veterinar) i ostalih sudionika u sustavu obavljanja veterinarske djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Temelji se na slobodama, pravima i dužnostima utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske, Deklaraciji o pravima čovjeka i zakonima koji se regulira obavljanje veterinarske djelatnosti.

Kodeks se temelji na određenju veterinarske struke, kao nezavisne struke, a svojim načelima usmjerava na profesionalno obavljanje veterinarske dužnosti bez zakonske prisile, oplemenjujući tako veterinarsku struku i podižući njezin ugled u društvu.

4

Etička načela prvenstveno se odnose na veterinare i na pomoćno veterinarsko osoblje.

Pristupajući veterinarskoj struci, veterinar je obavezan pridržavati se načela sadržanih u ovom Kodeksu.

Humanost i briga za život, zdravlje i dobrobit čovjeka i životinje treba biti osnovna vrlina osoba koje se bave veterinarskom djelatnošću.

članak 2.

Etičkim načelima određuje se pristup životinji, živom biću čiji život treba poštivati kao dio sveukupnog života na Zemlji.

Etičkim načelima uređuju se odnosi veterinara prema:

- ❖ pacijentu (Pacijent: pojedina životinja ili skupina životinja) odnosno životinji,
- ❖ životinjskom zametku i njezinom razvojnom stadiju u kojem je moguće odrediti stupanj nelagode ili boli koji šteti fizičkom i duševnom životu živog bića;
- ❖ vlasniku, posjedniku ili korisniku životinje, odnosno korisniku veterinarske usluge;
- ❖ veterinaru, pomoćnom veterinarskom osoblju i administrativnom osoblju;
- ❖ građanima i organizacijama, udrugama i ustanovama, držateljima životinja,
- ❖ korisnicima i uzgajateljima životinja.

Članak 3.

Veterinar je osoba koja ima izvornu ili nostrificiranu diplomu ovlaštene i priznate veterinarske ustanove.

Veterinarsku djelatnost u Republici Hrvatskoj može obavljati veterinar koji ima odobrenje za rad –Licenciju, izdanu od Hrvatske veterinarske komore , kao zakonom određene nacionalne organizacije (autoriteta) za obavljanje veterinarske djelatnosti.

5

Inspekcijske poslove u veterinarstvu obavljaju veterinari (veterinarski inspektori) postavljeni i imenovani od nadležnog tijela državne uprave.

Određene inspekcijske poslove obavljaju i veterinari sa Licencom, koji imaju ovlaštenje nadležnog tijela državne uprave (Ovlašteni veterinari), kao djelatnici “kontrolnog tijela” ili ovlaštene veterinarske organizacije.

U poslovnom i privatnom životu veterinar mora svoja stručna znanja koristiti za dobrobit životinje i njezinu zaštitu.

Članak 4.

Etička načela odnose se na sva područja veterinarske struke:

- preventivna i kurativna veterinarska medicina,
- reprodukcija životinja,
- uzgoj i hranidba životinja,
- veterinarsko javno zdravstvo,
- higijena, sanitacija i službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje,
- sudjelovanje u proizvodnji hrane, proizvoda životinjskog podrijetla i lijekova za životinje,
- nadzor i kontrole u prijevozu životinja, zametaka i proizvoda životinjskog podrijetla,
- laboratorijska dijagnostika i njezino vrednovanje,
- primjena genetike u uzgoju životinja,
- istraživanja na životinjama,
- ekologija, biologija, zaštita divljih životinja i kontrola kontaminacije i zagađenja,
- uzgoj i zdravstvena zaštita riba, rakova, školjaka i mekušaca, kontrola ulova te uzgoj, biologija i zdravstvena zaštita pčela,
- izdavanje potvrda, certifikata te davanje ekspertiza koje se odnose na naprijed navedena područja,
- upravljanje, planiranje, administraciju, statistiku i informatiku u veterinarskoj djelatnosti,
- sudjelovanje u razvoju društveno-ekonomskih odnosa u uzgoju i intenzivnoj proizvodnji životinja i pripadajućoj industriji,
- podučavanje držatelja životinja.

II. OSNOVNA NAČELA VETERINARSKJE ETIKE

Članak 5.

Veterinar mora u svom profesionalnom i društvenom djelovanju slijediti moralna i etička načela. On mora uvažati načela profesionalizma te slijediti znanstvena dostignuća veterinarske struke.

Veterinar treba nastojati održati kreativan odnos prema radu i razvijati dobre međuljudske odnose i situacije u struci.

Veterinar treba pridonositi osobnom ugledu i ugledu struke predanošću, savjesnošću, poštenjem, poniznošću te čuvanjem profesionalne tajne.

Članak 6.

Na stručnom području, veterinar svoje mentalne i fizičke sposobnosti treba usmjeriti ka razvoju i provedbi veterinarske znanosti. Mora se povezati s drugim disciplinama odnosno strukama.

Neovisno o vrsti rada i položaju mora poštovati temeljnu misiju veterinarske struke.

Članak 7.

Veterinar mora:

- energično i savjesno obavljati svoj posao,
- skrbiti za zdravlje životinja,
- sudjelovati na području zaštite zdravlja ljudi od zoonoza,
- brinuti o razvoju proizvodnje zdrave hrane životinjskog podrijetla,
- s profesionalnim pristupom brinuti za uvjete i okoliš u kojima žive životinje, za zaštitu životinja od zlostavljanja te ostale elemente dobrobiti životinja,
- sprječavati prekomjerno onečišćenje okoliša,
- sudjelovati u razvoju veterinarske struke i znanosti,

- kontinuirano obnavljati i produbljivati svoja znanja te na svom užem području djelovanja unaprjeđivati kvalitetu pružanja usluge i poboljšavati poslovanje,
- prihvaćati i podržati inicijative koje su u korist moralnih i materijalnih interesa članova struke, pri čemu ne smije zanemarivati opći interes društva,
- zaštititi kolege koji su se pridržavali zakona, prije bilo kakve procjene njihove osobnosti i stručnog rada.

Članak 8.

Pravila Kodeksa namijenjena su:

- članovima HVK,
- svim onim koji se bave veterinarskom praksom ili obavljanju druge poslove s područja veterinarske medicine,
- svima koji imaju prikladno veterinarsko obrazovanje.

III. VETERINARSKO STRUČNO UPRAVLJANJE

Članak 9.

U obavljanju svoje profesionalne djelatnosti veterinar mora osigurati pravodobnu veterinarsku pomoć, postupati stručno, savjesno, iskreno, učinkovito i razumno. Uvijek treba pomoći najbolje što je moguće te nikad ne smije odbiti hitnu veterinarsku pomoć.

8

Rad veterinara treba se temeljiti na pravilima struke i trenutnom stanju u veterinarskoj znanosti.

Glavna obveza u veterinarskoj medicini jest dobrobit životinje koja se postiže nečinjenjem zla i činjenjem dobra. Nečinjenje zla znači ublažavanje boli i patnje, to je minimalna intervencija koju veterinar uvijek treba jamčiti životinjama. Bol ili patnja životinje uvijek se mora izbjegavati. Činjenje dobra znači činjenje onog najboljeg što je u tom trenutku moguće da se životinji pomogne.

Članak 10.

Prilikom obavljanja veterinarske djelatnosti, veterinar kao stručnjak slobodno može izabrati metodu rada koja je usklađena s pravilima struke.

Pri pružanju intervencije odluke treba donijeti na temelju stručnosti i ocjene trenutne situacije te savjesti, uzimajući u obzir sve moguće posljedice svojih odluka.

Članak 11.

Veterinar ima obvezu trajnog stručnog usavršava radi ažuriranja svoga znanja, vještina i kompetencija te da svoje znanje, vještine i kompetencije, odnosno iskustvo prenosi na svoje kolege, suradnike i druge.

U svakodnevnoj praksi veterinar mora stvarati imidž kakav klijent očekuje od njega kao doktora veterinarske medicine.

Veterinarski ugled, kao i ugled veterinarske profesije u cjelini od iznimne je važnosti.

Potreba za profitabilnošću i zaradom ne smije to dovesti u pitanje ugled veterinaru, odnosno ugled veterinarske profesije.

Članak 12.

Veterinar može koristiti samo one profesionalne kvalifikacije/titule koje je stekao na prihvatljiv način i koje su priznate od strane Republike Hrvatske.

9

Članak 13.

Aktivnosti veterinaru ne bi trebale biti podređene čisto materijalnim interesima. Prilikom obavljanja djelatnosti mora odvojiti vlastite vrijednosti od građanskih budući da zadnju riječ u odlučivanju o životinji pripada posjedniku odnosno vlasniku koji ipak ima svoje privatne vrijednosti.

U slučajevima kada su vlasnikove privatne vrijednosti protivne građanskoj etici, veterinar ne smije koristiti postupke sumnjive znanstvene vrijednosti odnosno ne smije obavljati nepotrebne ili neprihvatljive zahvate koji su u suprotnosti s načelima veterinarske znanosti.

U obavljanju veterinarske djelatnosti veterinar mora izbjegavati nepotrebno ugrožavanje zdravlja i života životinja ili proizvodnje, pazeći da se ne zagađuju okoliš.

Sramotno je, povezivanje s osobama koji ne poštuju utvrđena načela.

Članak 14.

Prioritet u obavljanju stručnih intervencija veterinar mora odrediti na temelju stručne i savjesne procjene svakog pojedinog slučaja.

Veterinar je samostalan u izboru načina liječenja i izvođenja zahvata na životinji, s time da je dužan s postupkom i troškovima upoznati korisnika usluge te shodno dogovoru s korisnikom usluge pristupiti liječenju, odnosno izvođenju zahvata.

Liječenje obuhvaća: pregled životinje, postavljanje dijagnoze, intervenciju-zahvat, propisivanje i uporabu lijekova.

Veterinar od gotovih lijekova može propisivati samo one koji su odobreni te ih upotrebljavati u najpovoljnijem i najdjelotvornijem obliku i dozi. Propisati može samo one proizvode i u dozama koje odgovaraju priloženim uputama, njegovim iskustvima i stvarnim okolnostima. Treba uzeti u obzir rizike koji mogu proizaći iz primjene nepravilno propisanih lijekova.

Pri primjeni lijekova veterinar treba biti oprezan te je obvezan voditi brigu o karenciji kod životinja čiji se proizvodi koriste za prehranu ljudi i kod životinja koje se upućuju na klanje.

10

Liječenje životinja i propisivanje lijekova prije ili bez obavljenog pregleda i postavljanja dijagnoze nije dopušteno.

Članak 15.

Prilikom pružanja usluge veterinar mora biti nenametljiv i skroman te se mora pridržavati etičkih načela i načela dobre veterinarske prakse.

Veterinar ne smije omalovažavati stručno znanje i sposobnost drugog veterinara, kao ni isticati vlastitu stručnost i vještine, na uštrb i štetu drugih veterinarskih djelatnika.

Nelojalna konkurencija i nametljivo oglašavanje, posebno na štetu drugih kolega, je neprihvatljivo i predstavlja ozbiljno kršenje ovog Kodeksa.

Članak 16.

U slučajevima kada veterinar nema dovoljno tehničkih mogućnosti, stručnosti i znanja, kako bi omogućio da životinja dobije veterinarsku pomoć kakva joj je u tom trenutku potrebna, dužan je uputiti posjednika odnosno vlasnika, na organizaciju u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti koja može pružiti potrebnu kvalitetnu uslugu.

Veterinar mora ostaviti mogućnost vlasniku životinje na savjetovanje s drugim veterinarom ili specijalistom, bilo u koje vrijeme, u skladu s dotičnim slučajem.

Članak 17.

Dokumenti koje izdaje veterinar moraju biti pravilno ovjereni i potpisani, sastavljeni na stručan, odgovoran i nepristran način. U njima ne smije biti izostavljena niti jedna činjenica bez obzira koliko ona bila nepovoljna. Rad, za koji je veterinar izdao potvrdu, mora provesti osobno. Navedeni posao mogu obavljati i drugi, ali isključivo u njegovoj nazočnosti. Posao može biti obavljen i u njegovoj odsutnosti ali pod njegovom odgovornošću i njegovim odobrenjem. Veterinar se mora strogo pridržavati pravila pri pisanju dokumenata potpisanog od strane kolege. Ako se sa sadržajem dokumenta ne slaže, njegova je dužnost iskazati kolegi svoje protivljenje. U slučaju da takva metoda ne riješi nesporazum, s njihovim nesporazumom biti će upoznato nadležno tijelo Hrvatske veterinarske komore.

11

Članak 18.

Povjerljivost i čuvanje poslovne tajne osnovno je pravo i obveza svakog veterinaru u obavljanju veterinarske djelatnosti te predstavlja temelj odgovornosti i dostojanstva svakog veterinaru.

Iznimke čuvanja poslovne tajne su slučajevi u kojima se očito krše pravne norme, koristi javna imovina ili oštećuju treće osobe.

Zadatak veterinara je u potpunosti poštovati i štiti poslovne i tehnološke tajne klijenta.

Članak 19.

Objavljivanje i prezentiranje izvornih znanstvenih radova je poštovanja vrijedna stručna djelatnost veterinara.

Osnovna etička dužnost autora je upozoriti u svom radu na podatke, ili izvorno djelo, koji nisu rezultat njegovog vlastitog rada.

Plagijat je vrlo nečastan čin i predstavlja ozbiljno kršenje profesionalne etike.

Članak 20.

Veterinarska djelatnost jest poslovna djelatnost i stoga njome treba upravljati na način da ona bude profitabilna.

Pravo je veterinara da za svoj rad bude primjereno plaćen pod uvjetima plaćanja i na način utvrđen važećim zakonom i propisima strukovne udruge.

Zaračunavanje nižih cijena od propisanih nije dozvoljeno. Svaka veterinarska organizacija mora imati cjenik usluga. Zaračunavanje viših cijena od onih propisanih cjenikom može se obaviti u slučajevima kada se temelji na višoj kvalitativnoj razini obavljenog posla te ako se je s tim prethodno složila stranka.

Nije moralno zaračunavanje viših cijena pri pružanju hitne veterinarske pomoći.

12

Članak 21.

Dopušteno je ponuditi uslugu na skroman i nenametljiv način, pri čemu se veterinar mora pridržavati etičkih načela i načela dobre poslovne prakse.

Članak 22.

Veterinar mora poštovati interese drugih struka i stručnjaka.

Veterinar ne može sudjelovati u aktivnostima koje su prema važećim zakonima i propisima u isključivoj nadležnosti drugih struka.

Pravo i dužnost veterinara je boriti se za interese i područja djelovanja u svojoj struci i raditi u interdisciplinarnim područjima, zajedno s drugim stručnjacima.

IV. MEĐUSOBNI ODNOSI I ODGOVORNOSTI ZA POVREDE KODEKSA

Članak 23.

Odnosi među veterinarima moraju se temeljiti na uzajamnom poštivanju, uzajamnom pomaganju i solidarnosti, prijateljstvu, toleranciji, iskrenosti, međusobnom povjerenju i dostojanstvu.

Veterinari imaju pravo i dužnost profesionalno surađivati, razmijeniti mišljenja te se međusobno moralno i stručno podržavati.

Članak 24.

Dužnost veterinara je da možebitna nesuglasja s drugim veterinarom riješi međusobno, u protivnom ista će biti riješena preko nadležnog tijela Hrvatske veterinarske komore.

Nemoralno je mimo strukovnog udruženja primjenjivati postupke koji grubo vrijeđaju kolege, štete njihovoj časti, ugledu ili poslu.

Pri rješavanju spornih pitanja niti jedan od sudionika ne smije se koristiti službenim ili privatnim pritiscima, političke, socijalne, ekonomske ili administrativne prirode.

Članak 25.

Veterinar koji nije zadovoljan s postupcima i procjenama nadležnog tijela Komore ima pravo koristiti pravna i druga sredstva demokratskog civilnog društva.

Veterinar koji je pri ostvarivanju svojih prava u okviru zakona moralno i pravilno informirao širu javnost ne može biti optužen za kršenje etičkih normi ovog Kodeksa.

Članak 26.

Kršenje načela ovog Kodeksa utvrđuje Časni sud Hrvatske veterinarske komore u prvom stupnju, odnosno Visoki časni sud u drugom stupnju.

Časni sud djeluje u skladu sa Statutom Hrvatske veterinarske komore i njegovim provedbenim propisima.

Zadatak sudova je izricanje stegovnih mjera temeljem poštenog suđenja, na temelju utvrđenih dokaza odgovornosti u slučajevima pokretanja stegovnog postupka i sporova te tumačenje ovog Kodeksa.

Članak 27.

Časni sud može pokrenuti postupak na inicijativu veterinarara, vlasnika životinje ili druge osobe i društva ili časnog suda HVK.

Članak 28.

Kodeks daje zaštitu i zadovoljštinu svakom pojedinom članu veterinarske struke bez obzira na dob i stručno iskustvo ili hijerarhijski položaj u organizaciji u kojoj obavlja veterinarsku djelatnost.

Članak 29.

Načela ovog Kodeksa daju potporu i zaštitu veterinarima koji žele profesionalno ponašanje održati na najvišoj razini, ali su istovremeno prisila onima koji pružaju veterinarsku uslugu neprimjerene stručne razine i u suprotnosti s načelima veterinarske etike.

Veterinarska komora u skladu s odredbama Statuta Hrvatske veterinarske komore može pokrenuti stegovni postupak te poduzeti i odrediti stegovne mjere protiv veterinarara koji se tijekom obavljanja veterinarske djelatnosti ogriješe o načela ovoga Kodeksa.

14

PREDSJEDNIK

dr. sc. Saša Legen, dr. med. vet.